

Tutu uvi tāchi racha'nu Paulu nuu ñivi chinuni tu'un Jesuu iyo ñuu Corintu

*Paulu tàa ra tutu i'ya kuenda ma ndian
chinuni ña iyo ma ñuu Corintu*

¹ Yu'u Paulu, ra kùu tatum Jesucristu, ti takan kùuni Ndioo ña na kùi chi'in ma ra yani yo Timoteu, tàa ndi ma tutu i'ya nuu ndyo'o ndian chinuni tu'un Ndioo iyo ma ñuu Corintu, ta juuni nuu tandi'i inga ma ndian chinuni iyo ma ñu'u' Acaya ndia. ² Ma Ndioo, ra kùu Tatá yo chi'in ma Racha'nu Jesucristu, na kata ra ma ñamani ra chata ndo, ikan na kuu koo vii ndo chi'in ta'an ndo.

Ndioo, jàmani ra anima yo

³ Na jaka'nu yo ma Racha'nu Ndioo ra kùu Tatá ma Racha'nu Jesucristu, vati rakan kùu ma ra kùu Tatá yo ña kùnda'vini yo, ta jàmani anima yo. ⁴ Vati takua jàmani ra anima yo ora ndè'o tundo'o, juuni kua ikan iyo yi ña jàmani yo inga ma ndian nde'e tundo'o takua jà'a ra chi'o ndia. ⁵ Vati ma takua kàya ma tundo'o ña ndè'o cha'a' ma Jesuu, juuni takan kàya ma tundeeni yo kuenda cha'a' ra. ⁶ Vati tu ndè'e ndi tundo'o, cha'a' maa ndo kùu yi, kuenda ña jandeeni ndo ta kàkú ndo ora ndè'e ndo tundo'o, ta tu jàmani Ndioo ndi, juuni kùu yi kuenda maa ndo ndia, vati yakan kùu yi ña

ja'a yi ña na jandeeni ndo ma tundo'o nde'e
 ndo takua jàndeeni maa ndi ndia. ⁷ Vati taku
 ndyu'u cha chìto va'a ndi naja ni kuu yi chi'in
 ndo, ti vaji ndè'e ndo tundo'o takua ndè'e ndi
 yi, juuni kua ikan ni ku'va ma Ndioo tundeeni
 nuu ndo takua jà'a ra chi'in ndi ndia. ⁸ Ndyo'o
 yani, kùuni ndi ña koto kachin ndo, ti ya'a ga
 kua'a' tundo'o ndé'e ndi ma ninii ka'nu ñu'u'
 Asia niku. Vati ya'a ga xaan ma ku'va ikan, ti
 ndava kündeeaga ndi ña ndé'e ndi ma tundo'o
 ikan niku, vati töve chìto ndi niku, tu ni kee
 ndito ndi jà'a ma tundo'o ikan. ⁹ Vati ndicha ña
 chànnini ndi ña chani kuvi ndi niku. Va ma ña'a
 kuu yi ña jàna'a yi nuu ndi, ña na kùu jakakú
 ndi juuni maa ndi vati ìyo yi ña chinuni ndi ma
 ña jà'a ma Ndioo, ra jànataku ma ndian ndií.
¹⁰ Ta juuni ma Ndioo ikan kùu ra ña jàkakú ndi
 nuu ni kuvi ndi ma tiempu ikan. Ta chìto ndi
 ña takan jàkakú ra ndi vitin ta iti' nuu ndia,
¹¹ tuva ndyo'o tìndee ndo ndi ña ka'an ndo
 chi'in Ndioo cha'a' ndi. Ta tu ya'a ga kua'a'
 ndo kà'an chi'in Ndioo cha'a' ndi, ya'a ga ni
 jaka'nu ndo ra, cha'a' ma ñamani ña ìyo chi'in
 ndi jà'a ra.

*Nuu kà'an Paulu nda cha'a' kùu yi ña nī kuu
 ku'un ra ñuu Corintu*

¹² Vati ma ña ya'a chàta'ani ndi kùu ma ña
 ni ka'in vitin: ma chinituni ndi kà'an yi ña
 ji'na chi'in maa ndo kùu yi ña ya'a ga va'a ta
 ndaa ìyo ndi, ña kua chi'in ma inga ñivi ìyo
 ñuñivi. Ta tìndee Ndioo ndi ña jà'a ndi ma
 ña kùuni ra, vati ma ña jà'a ndi kùu yi, chi'in

ma ñamani Ndioo, ta yüvi chi'in ma ña chànnini ma ñivi. ¹³ Yakan va ndisaa ma tu'un ña tàa ndi kuenda ndo, tàa kachin ndi yi, ikan na kuu jakua'a ndo yi ta kutunini ndo ma ña kà'an yi. Ta ndàtu ndi ña na kuu kutunini ndo yi ndia. ¹⁴ Ma takua cha chā'a ndo kuenda naja kua jà'a ndi nuu ndo, yakan va ma ora ni kichi ndiko ma Racha'nu Jesuu ni koto kachin ndo tiá. Ma kivi ikan ya'a sii ni kuuni ndo nde'e ndo ndi, takua ya'a sii ni kuuni ndi nde'e ndi ndo ndia. ¹⁵ Va takua yu'u cha chā'i kuenda ña ya'a kùunio nde'o ta'an yo, yakan va chànnini ña va'aga ña na kunde'e ji'nai ndo nuu ìyo ndo, ikan na sii kuuni ndo cha'a' ña ni nde'e ndo yu'u uvi cha'a'. ¹⁶ Takan chànnini ña ya'i ta kunde'e ji'nai ndo ma ora ni ku'in iti' ñu'u' Macedonia, tajan ma ora ni chikoni'i ndikoi kuu kunde'e ndikoi ndo ma cha'a' uvi. Ta takan kuu tindee ndo yu'u chi'in ña kúmani nui, ikan na chaa va'i ma iti' ñu'u' Judea. ¹⁷ ¿A chànnini ndo ña jànda'viña'i ndo, ora kā'in ña ni kunde'i ndo? ¿A chànnini ndo ña yu'u ora kā'in ña ni ja'i iin tiñu, uvi nuu ña chànnini, cha'a' ña kā'in "va'a" ta "vä'a" iin tiempuni?, kùuni ndo. ¹⁸ Va yöve takan kùu yi, ti ndava ndaa nuu Ndioo kà'in ña na kùu ka'an ndi "va'a" ta "vä'a" ma iin tiempuni. ¹⁹ Vati taku yu'u, Silvanu, chi'in Timoteu, ña kùu ma ndra kàtitu'un tu'un Jesucristu ra se'e Ndioo tañu ndo, kùu kà'an ndi "va'a" ta "vä'a" iin tiempuni. Vati uvanuu ma tu'un ña kà'an ndi kuenda ra kùu yi ña "va'a". ²⁰ Vati tandi'i ma tu'un ña chà'a Ndioo nuu ñivi, "va'a" kùu yi ti jàchinu ra yi cha'a'

Jesuu. Yakan va ora jàka'nu yo Ndioo, kà'an yo "Amén, (ña kùuni yi ka'an yi takan na kuu yi)" cha'a' ma Racha'nu Jesucristu ndia. ²¹ Vati maa ma Ndioo kùu ra ña cha kāchin ra ndi chi'in ndo ta jà'a ra ña kùu ndicha yo kuenda Cristu. Vati ma ña jā'a ra kùu yi ña tāvani'i siin ra yo kuenda ra, ²² ta kāni ra ma tuni ra yo, ta tāchi ra ma Tati Ií ra ña koo yi chi'in yo endeeni, ta yakan kùuni yi ka'an yi ña ndicha ña ni ni'o ma ña va'a ìyo chi'in ra iti' nuu.

²³ Ta takä'an ku'in kunde'i ndo ma ñuu ndo takua chànini niku, jā'i yi takan vati tüvi kùuni jakuninai ndo. Ta tu tüvi ña ndicha kùu ma ña kà'in, yakan va ìyo va'i ña jande'e Ndioo tundo'o yu'u. ²⁴ Vati yüvi ndyu'u kùu ma ndian kùu chito'o ndo ña chà'nda ndi tiñu nuu ndo. Uvaa ma ña kùuni ndi kùu yi ña kùuni ndi tindee ndi ndo, ikan na sii kùuni ndo chi'in ma ña chinuni ndo, vati ndicha ña cha chinuni va'a ndo tu'un Jesuu.

2

¹ Ta cha'a' ña'a' kùu yi ña chànini ña va'aga ña töve ku'in kunde'i ndo inga cha'a', koto ja'i ña na nda'vi kùuni ndo. ² Ta tu yu'u ku'in kunde'i ndo niku, ta ja'i ña na nda'vi kùuni ndo, ti nñ'iin ndo töve kuu jandosii ndo yu'u cha'a' ña nda'vi kùuni ndo, tuva takan. ³ Ta cha'a' yakan kùu yi ña tāi ma tava kà'in chi'in ndo, ña töve nī kuuni ku'in kunde'i ndo koto ja'a ndo ña na nda'vi kuuni, tuva juuni maa ndo kuu ma ndian ìyo yi ña jandosii yu'u ora ndè'i ndo. Ta chìto ndaa va'i ña tu yu'u sii kùuni,

nda maa ndo ni kichi sii kùuni ndo ndia. ⁴ Vati ora tāi maa tutu carta ikan kuenda ndo, ya'a ga nàkanini, ta nda'vi kùuni ña ndava chàkui niku. Va na töve nī tai yi kuenda ña na nda'vi kùuni ndo, vati tāi yi, ikan na koto kachin ndo ña ya'a ga kùuni nde'i ndo.

Paulu jàka'nuni ra ma ra jà'a kuati

⁵ Ìyo iin ra jā'a ña nda'vi kùuni, ta töve jà'a ra yi kuenda ña na nda'vi kùuni uvaa yu'uni, vati juuni nda maa ndo nda'vi kùuni ndo jà'a ra ndia. Takani kà'in kuenda ndo, koto ya'a nduu tuku ma kua kà'in. ⁶ Ta ma tundo'o ña cha jānde'e ndo ma rakan, cha va'a takani, vati nduva'a cha kua'a' kùu yi kuenda ra. ⁷ Yakan va ma ña ìyo yi ña ja'a ndo ma vitin, kùu yi ña na jaka'nuni ndo ma kuati ra, ta na jamani ndo ra koto ya'a ga sutini kuuni ra, ta ja'a ra ma ña töve va'a. ⁸ Ta cha'a' yakan kùu yi ña jànnini ndo, ña na jana'a ndiko ndo nuu ra naja kua ya'a kùuni ndo nde'e ndo ra. ⁹ Vati ma niku ga, cha tāi ma tu'un i'ya nuu ma tutu ña tâchî nuu ndo, kuenda ña na ki'in ku'va ndo, nde'o tuva ndicha ña jachi'in ndo ma ña kà'in. ¹⁰ Yakan va tu jàka'nuni ndo ma kuati ra, cha'a' ma nda ña nikuuni ña jā'a ra, yu'u juuni jàka'nuni yi ra ndia. Vati ma ora jàka'nuni ma kuati, tuva ìyo iin nda cha'a' kùu yi, ndisaa yakan jà'i yi cha'a' ndo ndava nda nuu ma Racha'nu Cristu, ti kùnda'vini ndo, ¹¹ ikan ma kui'na Satanaa, na tüvi kùu ja'án' ma ña kùuni maán' chi'o, vati cha nàkoto va'a yo ma mañá'.

Nàkanini Paulu cha'a' ña naja ni nata'an ra ma ra yani ra Titu ma ñuu Troa

¹² Takan kūu tajan ora chāā ndioi ma ñuu ka'nu ña nàni Troa, ña kuàkatitu'in ma tu'un ma Racha'nu Cristu, nduva'a nūna Ndioo ma anima ma ñivi nui, cha'a' ma tiñu jà'i kuenda ra. ¹³ Va vaji takan jā'a Ndioo chi'in, va yu'u ya'a nakanini vaji ìyoi ikan, ti töve nāta'in ma ra yani yo Titu ma ikan. Ta cha'a' yakan kùu yi ña nāka'in chi'in na ña ni ku'in, tajan kēe ndioi kuà'in ma iti' ñu'u' Macedonia.

Ndioo kùu ma ra tìndee ndi, ikan na kuu jakanaa ndi, ta takan kùu chinuni kua'a' ma ñivi ma tu'un Jesuu

¹⁴ Ta chà'i ta'vindioo nuu ma ra ndàka ndi kuà'an ndi ma iti' Jesucristu, ti cha jàkanaa ra ndi kuenda ra, ta cha'a' maa ndi kùu yi ña jàkoto ra ma tu'un ra nuu ma inga ñivi, takua jà'a iin xiko ña ya'a vii chà'an ma ora chìtakuati yi nda ni kùuni. ¹⁵ Vati ndyu'u kùu ndi takua kùu ma xiko ma kutu ña sòkó ma Jesuu nuu Ndioo, ña chìtakuati yi nuu ndisaa ñivi a ma ndian jàkakú Ndioo a ma ndian töve ndia. ¹⁶ Vati kuenda ma ndian töve chinuni, ma xiko ma kutu i'ya ni ka'ni yi na takua jà'a iin xiko xaan. Va kuenda ma ndian jàkakú Ndioo, ma xiko i'ya iin ña vii kùu yi, ti ni ja'a yi ña na koo ndito na indeeni. Ta ma tiñu i'ya nii'in ñivi tüvi ìyo va'a na, ña kùu ja'a na yi. ¹⁷ Va taku ndyu'u vii kàtitu'un ndi ma tu'un Ndioo nuu ma ñivi, ta töve chàkunuu ndi jà'a ndi takua jà'a inga na, ña kàtitu'un na yi kuenda ña jàndokuikani yi na. Vati ndava ndaa nuu

Ndioo, kà'an kachin ndi ma tu'un Jesuu nuu ma ñivi, ti maa ma Ndioo kùu ma ra tāchi ndyu'u, ña na ndo'iin ndi chi'in Jesuu.

3

Ma tu'un chaa ña jàndo'iin tu'un ma Paulu chi'in ma ñivi

¹ Ta ma ora kà'an ndi te'en, ¿a chànnini ndo ña cha kîcha'a ndiko ndi jàka'nu ndi juuni maa ndi?, kùuni ndo. ¿A chànnini ndo ña ìyo yi ña jana'a ndi iin tutu nuu kà'an yi ña ñivi va'a kùu ndi, ta nda ñuu kìchi ndi, a ña ndàkan ndi nuu ndo, ña na ja'a ndo ma tutu ikan kuenda ndàa ndi takua jà'a ma inga na?, kùuni ndo. Na yüvi takan kùu yi. ² Vati juuni maa ndo kùu ndo takua kùu ma tutu ña chìnini'u ndi ña kà'an ña ñivi va'a kùu ndi. Ta ndisaa maa ñivi kùu jakua'a na yi, ta takan kùu koto na nda ñivi kùu ndi cha'a' ña cha ìyo ndo chi'in ndi ma tichi chinituni ndi. ³ Ta takan kùu yi ña cha chìto ndaa va'a na ña ndyo'o kùu ndo, takua kùu ma tutu ña tāa juuni maa ma Racha'nu Cristu ña châ'a ndi nuu ndo, ora kàtitu'un ndi ma tu'un ra nuu ndo niku. Ta töve nī taa ma Tati Ií Ndioo ndito yi chi'in tinta chata yuu xa'nda kuenda ndo, takua jā'a Ndioo chi'in Moisés tatiempu, vati tāa ra yi va tichi anima ndo. ⁴ Chìnuni ndi ma ña va'a ña jà'a ma Ndioo cha'a' ma Jesuu, yakan va chìto ndi ti ndicha va'a ma ña kà'an ndi i'ya. ⁵ Ta na töve kùuni ndi ka'an ndi ña ma ña jà'a ndi, vàchi yi tichi chinituni maa ndi cha'a' ña ìyo ndatu maa ndi, vati ndisaa ma ña kùu ja'a ndi vàchi yi, va tichi chinituni Ndioo.

⁶ Vati ndyu'u cha chā'a Ndioo tundeeni ra nuu ndi kuenda ña na jana'a ndi ma tu'un chaa ra, ña jāndo'iin ra chi'in ndisaa yo. Ta takan kūu yi ña töve nī jando'iin ra yi chi'in ma tutu ley cha'nu ña tāa Moisés, vati jāndo'iin ra yi chi'in ma Tati Ií ra. Vati ma tutu cha'nu ikan chà'ni yi yo, ti taku ma Tati Ií ra ikan chà'a yi, va nuu koo ndito yo endeeni. ⁷ Ta ndicha kuii ma ley ña tāa Moisés chi'in letra chata ma yuu xa'nda, kichi yi chi'in kua'a' ña tàcha, ña ni ma ndian israelita na kūu nde'e na nuu ma Moisés ma ora ikan cha'a' ña ya'a tàcha yi. Ta vaji ndicha ña ya'a tàcha yi ma ora ikan, va chi'in tiempu ndā'va maa yi kueeni kueeni. ⁸ Va tu iin ña nduva'a kuii tàcha ta ka'nu kùu ma ley ikan ña chà'ni yi, ¡ta nduva'a ga ka'nu kùu ma tu'un chaa ña chā'a Ndioo nuu yo cha'a' ña ìyo ma Tati Ií ra chi'o! ⁹ Va jin ndicha ña ya'a ka'nu kùu ma ley ña tísokuati yo kuenda ñia na kuvi yo, vati nduva'a ga ka'nu kùu ma tu'un chaa ña jà'a ña na kuu yo ndian ndaa. ¹⁰ Vati cha'a' ña nduva'a kuii ka'nu kùu ma tu'un chaa, cha'a' yakan kùu yi ña na tüva kuenda kùu ma tu'un cha'nu, tuva jando induku yo yi chi'in ma tu'un chaa. ¹¹ Yakan va tu ya'a ga ka'nu kūu ma ña ni nda'va maa kueeni kueeni, nduva'a ga ka'nu kùu ma tu'un chaa ña endee töve ndà'va ma ña tàcha yi. ¹² Ndicha kuii ti chìto ndi ña ni jachinu Ndioo ma ña ndàtu ndi, yakan va kùu kà'an kachin ndi naja kua kùuni maa ndi, ti ìyo tundeeni ra chi'in ndi. ¹³ Vati taku ndyu'u, na töve jà'a ndi takua jā'a ma Moisés, ña chāsi ra ma ja'ma nuu ra, koto nde'e na

ñá nàa ma ña tàcha ma nuu ra kueeni kueeni. ¹⁴ Va ma ndian israelita na töve ní kutunini na ma tu'un cha'nu ikan, ti juuni ndàsi ga ma nuu na chi'in ma ja'ma mandil ikan, nda ma vitin. Ta uvanuu ra kùu kindaa ma ja'ma ikan, kùu ma Racha'nu Cristu ora kicha'a yo chìnuni yo tu'un ra. ¹⁵ Ta ndicha kuii ña takan kùu yi nda vitin, ti ora jàkua'a na ma tutu cha'nu ña tâa Moisés, ndòn'dava ma chinituni na jà'a ña töve jàchi'in na tu'un Jesuu. ¹⁶ Ta tu iyo ma ndian ndàkoo na ma iti' kini nuu jà'a na kuati, ta kì'vi na ma iti' Racha'nu Jesuu, ni kindaa ma ja'ma mandil ña ndàsi nuu na. ¹⁷ Vati maa ma Racha'nu Ndioo kùu ra ma Tati Ií, ta tu iyo ma Tati Ií ma Racha'nu Ndioo tichi anima yo, ta ikan jan cha kùu ki'vi yo iti' Jesuu vati tüva tisokuati yi yo. ¹⁸ Yakan va tandi'i ma yo chìnuni, ña tüva ndàsi ma ja'ma mandil ikan nuu yo, vati cha kùu yo takua kùu iin ma inu ña kàni yi ma xina'ñu Ndioo, ikan na kuu nde'e ñivi ña ra va'a kùu ra, ta nani kivi tiaga jàndakuu ra yo takua kàa ra, vati ta'ii'iin kivi iyo ga ma tundeeni ra chi'o, cha'a' ma tiñu jà'a ma Tati Ií ra chi'o.

4

¹ Yakan va ya'a jàndeeni ndi, vati Ndioo ya'a kùnda'vini ra ndi, ta cha'a yakan kùu yi ña châ'a ra tiñu nuu ndi ña kàtitu'un ndi tu'un va'a Jesuu nuu kua'a' ñivi. ² Vati ndyu'u cha kâchin ndi ña töve jàchi'in ndi ma tiñu xe'e ña jà'a tukanuu ma ñivi, ta juuni töve jànda'viña'a

ndi a jàkanuu ndi xini na chi'in ma tu'un Ndioo ña jàna'a ndi. Vati uvaa ma tu'un jàna'a ndi kùu ma ña ndichani. Yakan va ndava nda nuu Ndioo kà'an ndi, ikan na ku'va na kuenda ña takan kùu yi. ³ Ta ma tu'un cha'a' ma Racha'nu Jesuu ña kàtitu'un ndi nuu ñivi, tu chàsi yi chinituni ma ñivi kùuni na, ndicha ña takan kùu yi va kuenda ma ndian kuànaa ni. ⁴ Ta ma ñivi ikan töve chìnuni na ma tu'un cha'a' Jesuu, ti ma kui'na, ra chà'nda tiñu nuu ñuñivi i'ya, cha chāsi ra ma chìnuni na, ikan na küu kutunini na ma tu'un vii ña kà'an cha'a' Jesucristu, ra ya'a tacha, ra kàa indukuni takua kàa ma Racha'nu Ndioo. ⁵ Vati ndyu'u töve kàtitu'un ndi ma tu'un ña jàka'nu juuni maa ndi, ti ma tu'un kàtitu'un ndi kùu ma ña kà'an ña Jesuu kùu ma ra chito'o yo, vati ndyu'u kùu ndi takua kùu iin musu ndo, cha'a' ña ya'a kùuni ndi nde'e ndi ma Racha'nu Jesuu. ⁶ Vati juuni ma Ndioo ra tâchi ma ñu'ú kuenda ña na jandondichin yi ma nuu naa, rakan kùu ra ña jàtuvi ra ma ña tacha ra ña na koo yi chi'in yo ma tichi anima yo. Ta chi'in ma ña tacha ña iyo nuu Jesucristu jà'a ma Racha'nu Ndioo, kùu jandondichin yo nuu ma inga ñivi ta kùu koto na naja kua kàa ma ña tacha ra ndia.

*Tu chìnuni yo tu'un Jesuu kùu koo va'a yo
ma ñuñivi i'ya*

⁷ Vati ma kuñu yo kùu yi takua kùu iin ma kisi ñu'u' nuu indii ma ña kuika Ndioo ti tichi kuñu yo indii ma ndatu ka'nu Ndioo, ikan na koto ñivi ña ma ndatu i'ya yöve ndatu maa yo

kùu yi, ti ndatu ña chā'a Ndioo nuu yo kùu yi. ⁸ Yakan va vaji ya'a nde'e ndi tundo'o ja'a na, va jàndeeni ndi. Ta vaji nduva'a nàkanini ndi va töve jàña ndi ma iti' kuà'an ndi ti chìto ndi ña ni keta va'a yi. ⁹ Ta vaji ndìkun na ndi, va Ndioo töve ndàkoo ma'iin ra ndi, ta vaji ndo'o ndi ja'a ma ñivi, va na kùu jandi'i na ndi. ¹⁰ Ta ndanikuni ma nuu kuà'an ndi ndè'e ndi tundo'o, endee chàku'uni ndi tava chī'i ma Jesuu ma nuu kruu, ikan na nde'e ma ñivi ña ndicha ña nī'i ndi ma ndatu ña nī'i ra ora nàtaku ndiko ra. ¹¹ Vati ma ora juuni ìyo ndito ga ndi ma ñuñivi i'ya, ìyo tu'va ndi kuenda ña kuvi ndi cha'a' ma Racha'nu Jesuu, ikan na nde'e ma ñivi ña ndicha ña nī'i ndi ma ndatu ña jāna'a ra nuu yo ma ora nàtaku ndiko ra. ¹² Cha'a' yakan kùu yi ña ndyu'u endee ndè'e ndi tundo'o, ña ndava kùu ka'ni na ndi cha'a' ndo, ikan na kuu ni'i ndo nuu koo ndito ndo endeeni chi'in Jesuu.

¹³ Ta iin ra tāa ma tutu Ndioo tatiempu te'en kā'an ra: "Ya'a ga chìnuni tu'un Ndioo, yakan va kàtitu'in yi." Ta indukuni kùu yi chi'in ndyu'u, ti chìnuni ndi ma tu'un ra ta kàtitu'un ndi yi ndia. ¹⁴ Vati cha chìto yo ña ma Ndioo, ra jānataku ma Racha'nu Jesuu ma ora chī'i ra, juuni ma rakan kùu ra ña ni janataku ra ndi, ikan na ndo'iin ndisaa yo chi'in Jesuu ta ku'un yo chi'in ra ma nuu ìyo Tatá ra andivi. ¹⁵ Tandi'i ma tundo'o ña ndè'e ndi kuenda ndo, yakan jàna'a yi ña ya'a kùuni ndi nde'e ndi ndo, ikan ma ora cha ni'i ndo ma ñamani Ndioo kuu jàna'a ndo yi nuu kua'a' ñivi. Ta takan kua'a' na kicha'a na jaka'nu na ra ora chà'a na

ta'vindioo nuu ra. ¹⁶ Ta cha'a' yakan kùu yi ña ya'a jàndeeni ndi, vaji ma iti' nuu nuna cha kuàndochaa'nu ndi, va ma iti' tichi ma kuñu ndi tiá kuàndochaa yi nani kivi. ¹⁷ Vati ma tundo'o ña ndè'e ndi ma ñuñivi i'ya, nduva'a yati yà'a yi. Va chìto ndi ña nduva'a ka'nuga ma ndatu ña ni ni'i ndi ja'a ma tundo'o ikan, ti ni ni'i ndi nuu ni koo ndi endeeni chi'in Ndioo. ¹⁸ Vati na töve kì'in kuenda yo ma ña tà'an yo ma ñuñivi i'ya ña kùu nde'o, ti ma ña kì'in kuenda yo kùu ña, naja kua ni ni'o nuu ni koo yo endeeni chi'in Ndioo ña töve ndichin nde'o ma vitin. Vati ma ña kùu nde'o ma ñuñivi i'ya ya'a yati yà'a yi, va ma ña ìyo andivi, töve.

5

¹ Ta cha chìto yo ña tu ma kuñu yo jàndi'i na nuu yi, ni ni'o inga tuku yi ma nuu ni koo yo iti' andivi jà'a Ndioo. Vati ma kuñu yo ña ìyo ma nuñu'u' ñuñivi i'ya kùu yi takua kùu ma ve'e ja'ma ña töve kùndee yi kua'a' tiempu, ti takua ma kuñu chaa, yöve iin ña jāva'a ñivini kùu yi ti iin ña jā'a Ndioo kuenda yo kùu yi. ² Ta ndicha ña ora juuni ìyo ga yo ma ñuñivi i'ya, ya'a nda'vi kùuni yo cha'a' ña cha kùuni yo ni'o ma kuñu chaa ña ni ku'va Ndioo nuu yo ma iti' andivi. ³ Ta ora ni ni'o ma kuñu ikan, ni kuu yi takua ja'ma ñù'u yo, ti töve ni kakunu viti yo jà'a yi. ⁴ Vati ma ora juuni ìyo ga yo chi'in ma kuñu cha'nu yo ñuñivi i'ya, ya'a taxiini yo ta nda'vi kùuni yo jà'a ma tundo'o ña ndè'o. Ta ndicha va'a ña töve kùuni yo kuvi yo, ti ma

ña kùuni yo kùu yi ña na sama ma Ndioo yo chi'in ma kuñu chaa ña kündee ndisaa tiempu, takua jà'a yo ma ora sàma yo yo chi'in ma ja'ma chaa. ⁵ Vati maa ma Ndioo kùu ra ña jāndova'a ra ma tiñu i'ya kuenda yo, ti chā'a ra ma Tati Ií ra ña na koo yi chi'o, ikan na ku'va yo kuenda ña takan kùu ma ña va'a ña ni ni'o tiá iti' nuu.

⁶ Ta cha'a' yakan kùu yi ña nduva'a kuii jàndeeni yo nani ora, ta chìto yo ti ora juuni ìyo ndito ga yo chi'in ma kuñu ña ìyo yo ma ñuñivi i'ya, kùuni yi ka'an yi ña yöve ve'e maa yo kùu ma nuu ìyo yo, ti ìyo chika yo nuu ma Racha'nu Jesucristu. ⁷ Vati vaji takä'an kunde'o ra, va ma ña jà'a yo vitin, jà'a yo yi cha'a' ña chinuni yo ma tu'un kà'an ra. ⁸ Va chìto yo ti ni jachinu ma Ndioo ma ña kà'an ra, yakan va nduva'a kuii kùuni yo sama yo nuu ìyo yo, ta takan ndakoo yo kuñu yo nde've, ta ko'o koo yo chi'in ma Racha'nu Jesuu. ⁹ Ta cha'a' yakan kùu yi ña ndisaa tiempu nànduku yo ja'a yo ma ña chàta'ani ma Racha'nu Jesuu, ta takan ja'a yo tuva ku'un yo koo yo chi'in ra andivi vitin a kìndoo ga yo ma ñuñivi i'ya. ¹⁰ Vati tandi'i yo ìyo yi ña kujana'a yo yo ma nuu jàkutuni Jesuu ma kuati yo, ta ikan ta'ii'in yo ni ku'va ra ma ya'vi yo, cha'a' ma ña jà'a yo chi'in ma kuñu yo ora chiyo yo ma ñuñivi i'ya, tuva ña va'a kùu yi a töve.

*Ma tu'un ña kà'an cha'a' ña jàndomani
Racha'nu Ndioo yo*

¹¹ Yakan va tava cha chìto va'a ndi ña ma Racha'nu, ìyo yi ña tiñu'u ndi ra. Ta cha'a'

yakan kùu yi ña jànnini ndi ma ñivi ña na na koto na ra ndia. Vati ma Racha'nu cha na koto va'a ra ndi, ta yakan va ndàtu ndi ña na koto maa ndo naja kua ìyo ndi ndia. ¹² Ta koto näkanini ndo ña cha'a' ña jàka'nu ndi juuni maa ndi kùu yi, vati ma ña kùuni ndi jana'a ndi nuu ndo kùu yi ña na sii kùuni ndo cha'a' ndi, ikan na kuu ka'an ndo yu'u ma ñivi ora yöve ña ndicha kùu ña kà'an na, vati ma ña nànduku na kùu yi ña na jaka'nu ma ñivini na, ta töve jà'a na yi kuenda ma Racha'nu chi'in anima na. ¹³ Tuva ndyu'u ndian tivi xini kùu ndi kà'an ma ñivi, takan kùu ndi, va kuenda Ndioo, va tu yöve takan kùu yi kuenda maa ndo kùu yi. ¹⁴ Ta cha'a' ña ya'a kùuni ma Cristu nde'e ra yo kùu yi, ña cha chà'a yo kuenda ña cha ndìkun yo kuenda ra. Ta tava cha chìto va'a yo ña chì'i ra cha'a' yo, yakan va, kùuni yi ka'an yi ña juuni takan cha chì'i ndisaa yo chi'in ra ndia. ¹⁵ Ta chì'i ra cha'a' ndisaa ñivi, ta cha'a' yakan kùu yi ña ma ndian ìyo ndito, na tüvi ìyo ndito na kuenda juuni maa na, vati ìyo ndito na, va kuenda ma ra cha chì'i, ta nàtaku ndiko ra cha'a' na. ¹⁶ Ta cha'a' ña'a kùu yi ña nda vitin ta iti' nuu, ndyu'u na tüva nakanini ndi cha'a' ñivi takua nàkanini inga ñivi ìyo ñuñivi cha'a' na, vaji takan chànini ndi cha'a' ma Racha'nu Cristu takua chànnini ma ñivi ndia, va vitin na tüva. ¹⁷ Ta cha'a' yakan kùu yi ña ma ndian cha ndò'iin chi'in Cristu, iin ñivi chaa kùu na. Vati cha ndàkoo na ma ña cha'nu ña jā'a na, ta vitin kùu na ma ndian chaa kuenda ra. ¹⁸ Ta tandi'i ma tiñu i'ya kùu yi ña jā'a ma Racha'nu Ndioo

yi chi'in ndi, cha'a' ña jā'a Cristu, ña chā'a ra ma tiñu nuu ndi ña na jandomani ndi ma ñivi kuenda ra. ¹⁹ Ta takan kùu yi ña jādomani ndiko ma Racha'nu Ndioo ma ñivi ìyo ñuñivi, cha'a' ma ña jā'a ma Cristu ña tüva ki'in Ndioo kuenda ma kuati jà'a na, vati ma ña kùuni ra kùu yi ña na jakoto ndi tandi'i ma ñivi ìyo ñuñivi ma tu'un ra ña kà'an cha'a' naja kua jandomani ra ma ñivi kuenda ra. ²⁰ Yakan va ndyu'u kùu ndi ndian kàtitu'un ma tu'un Jesuu, ta ma ora janini ndi ndo kùuni ndi ña na ki'in ndo kuenda ma tu'un kà'an ndi, ti tu'un Ndioo kùu yi. Yakan va chi'in sivi Jesuu jànnini ndi ndo ña na ndomani ndo chi'in Ndioo. ²¹ Vaji Cristu na töve ni jā'a ra nii'in kuati, va Ndioo, jāndaku ra ra ña na kuu ra iin ra ìyo kuati cha'a' yo. Ta juuni cha'a' Cristu kùu yi ña Ndioo, jāndo'iin ra yo ña na kuu yo ñivi ndaa kuenda ra ndia.

6

¹ Yakan va vitin, cha'a' ña jà'a ndi tiñu nuu ma Ndioo chi'in ndo, kùu yi ña jànnini ndi ndo ña koto jāña ndo ma ñamani Ndioo ña chà'a ra nuu ndo. ² Vati ma Ndioo te'en kà'an ra nuu ma tutu ra:

Ma ora kūuniun ña taso'i ma ña kà'un, ta jā'i yi.

Ta juuni tīndeí ñun ma kivi ña jākakúi ñun ndia kàti Ndioo.

Ta vitin kùu ma kivi ña tåso'o Ndioo ña kà'an yo ta jàkakú ra yo. ³ Töve nī chasi koo ndi nii'in ñivi chi'in ma tiñu jà'a ndi. Cha'a' yakan kùu

yi ña na kuu ka'an ma ñivi ña na yöve ña va'a kuu ma ña jà'a ndi.

⁴ Ma ña jà'a ndi kuu yi ña tandi'i ma nuu kuà'an ndi jàna'a ndi nuu ndisaa ñivi, ti ndian jàkuu tiñu Ndioo kùu ndi. Ta juuni jàndeeni ndi ña jà'a ndi tiñu ikan, vaji ya'a ndè'e ndi tundo'o ta kùmaní ndatiñu nuu ndi. ⁵ Ta juuni ya'a ga jàndeeni ndi vaji kàni na ndi, ta tì'i na ndi vekaa ta ya'a jàkanuu na xini ta'an na kuenda ña jànde'e na tundo'o ndi. Ta juuni ya'a ga ndetiñu kùu ma tiñu jà'a ndi kuenda ma ñivi, ti ya'a ga kènaa ñuma'na ndi ta ya'a ga yà'a soko ndi ndia. ⁶ Ta juuni jàna'a ndi ma tiñu va'a ña jà'a ndi cha'a' ña kùu ndi ma ñivi ndaa, ta chìto ndi ma ña ndicha. Ta juuni ya'a jàndeeni ndi ta tìñu'u ndi inga ñivi, cha'a' ña ìyo ma Tati Ií Ndioo chi'in ndi, ta cha'a' ña ya'a ga kùuni ndi nde'e ndi Ndioo, ⁷ ta cha'a' ma tu'un ndaa ña kàtitu'un ndi, ta cha'a' ma ndatu Ndioo ña ìyo chi'in ndi ndia. Ta ndyu'u chàtiñu ndi ndisaa tu'un ndaa ña chà'a Ndioo nuu ndi kuenda ña tìndee yi ma ndian va'a, ta kuenda ña kà'an ndi yu'u ma ndian kà'an chata tu'un ndaa ikan. ⁸ Ta ìyo iin ora tìñu'u ma ñivi ndi, ta ìyo inga ora ña kùu ndi tu'un nduva'a jà'a na. Ta ìyo ora vii kà'an na cha'a' ndi, ta inga ora, töve. Ta juuni ìyo ndian kà'an ña ya'a ga siini ndi tu'un vata, vaji kà'an ndi tu'un ndicha. ⁹ Ma ñivi jà'a na chi'in ndi, takua jà'a na chi'in ndian töve nàkoto na, vaji nàkoto va'a na ndi. Ta kùu ndi takua kùu ma ndian cha kèe ña ndito, va juuni ndìto ga ndi. Ta vaji ya'a ga jànde'e na

tundo'o ndi, va na tüvi chì'i ndi jà'a na. ¹⁰ Ta juuni ya'a chìsii ndi nani kivi, vaji ndè'e ndi tundo'o. Ta vaji ndicha ña kùu ndi ma ndian nda'vi, va chà'a Ndioo ña na jàndokuika ndi kua'a' ñivi chi'in tu'un ra ña kàtitu'un ndi. Ta kàa ndi takua kàa iin ndian tükuii na ìyo nuu, va tandi'i nakuyi ìyo nuu ndi jà'a Ndioo.

¹¹ Ndyo'o yani ndian ìyo ñuu Corintu, cha kàtitu'un kàchin va'a ndi chi'in ndisaa anima ndi nuu ndo, ti ya'a kùuni ndi nde'e ndi ndo.

¹² Yüvi maa ndi kùu ma ndian küuni nde'e ndo, vati maa ndo kùu ma ndian küuni nde'e ndi.

¹³ Yakan va janini ndo, takua jà'a iin tatá chi'in ndiakuati se'e ra, ña na kuuni ndo nde'e ndo ndi takua kùuni ndi nde'e ndi ndo.

*Maa yo kùu yo tava kùu ma veñu'u Ndioo
ra chà'a nuu koo yo endeeni*

¹⁴ Yakan va koto ndö'iin ndo chi'in ñivi töve chinuni tu'un Jesuu, vati ma ndian jà'a takan kùu na takua kùu iin yunta chi'in iin burru ña jùndii yo ma yuku xini ndri ta töve induku xità ndri. ¿A indukuni chànini ma ndian va'a chi'in ma ndian kini? Ta, ¿a induku chàkunuu ndian kuà'an iti' ndichin chi'in ndian chàkunuu nuu naa kùuni ndo? ¹⁵ Na yöve takan kùu yi, vati töve induku chànini ma Cristu kua ma kui'na. Ta juuni na kùu koo vii ma ndian chinuni kua iin ndian töve chinuni va'a. ¹⁶ Na töve indukuni kùu ma veñu'u nuu jàka'nu yo Ndioo, kua ma nuu ìyo ma yutun íí ña jàka'nu ma ndian töve chinuni. Ti maa yo kùu ma ndian kùu veñu'u ma Ndioo, ra chà'a kivi koo

yo. Ta cha'a' yakan kùu yi ña te'en kā'an Ndioo
cha'a' yi niku:

Ni koi chi'in na ta ni kakunui ma chi'in na,
ti yu'u ni kuu ma Ndioo na
ta ndiakan ni kuu na ma ñivi.

¹⁷ Yakan va juuni te'en kā'an ma Ndioo ndia:
Na kee ndo ma tañu ma ñivi töve chìnuni ikan,
ta na koo siin ndo,

ta koto jä'a ndo ma ña töve va'a,
tajan kùu ku'vai ña kì'vi ndo ma itj,

¹⁸ vati ndyo'o ndian kùu ñivi ña'a ta ndra'ii, ni
kui iin tatá kuenda ndo,
ta maa ndo ndian kùu se'i,
takan kàti ma Racha'nú Ndioo ra ya'a ga ìyo
ndatu ninii ka'nu nuñu'u' ñuñivi chi'in andivi.

7

¹ Ta cha'a' ma tu'un ña chā'a Ndioo nuu yo
i'ya ndyo'o yani, ìyo yi ña jaña yo tandi'i ma ña
kini jä'a yo chi'in ma kuñu yo ta ma chinituni
yo ta jaka'nu yo ra, ikan na ndo'ií yo cha'a' ña
kùu yo ñivi ña tìñu'u Ndioo.

*Ya'a ga chìsii Paulu cha'a' ña sàma kua
chànini ma ndian ìyo Nuu Corintu*

² Yakan va na ku'va ndo ita'vi nuu nuna ma
anima ndo nuu ndi, vati ndyu'u yüvi ndian
jànda'viña'a kùu ndi ta ni yüvi ndian kini kùu
ndi ta töve jàkanuu ndi xini nì'iin ñivi ndia. ³ Ta
koto näkanini ndo ña chi'in ma ña kà'an ndi
i'ya chata ndo kà'an ndi, kùuni ndo, vati tava
cha kā'in chi'in ndo niku ña, maa ndo kùu ma
ndian ya'a kùuni ndi nde'e ndi, vaji ndava ìyo

yi ña kuvi ndi cha'a' ndo, tuva takan kùu yi.
⁴ Cha'a' yakan kùu yi ña ya'a chìsii ndi cha'a' ndo, ta tüvi ndasii ndi ña ka'an ndi ma tu'un ndaa nuu ndo. Vaji tañu ma tundo'o ndè'e ndi juuni ya'a chìsii ndi cha'a' ndo ndia.

⁵ Vati nda ora kīchaa ndi ma ñu'u' Macedonia, ni ita'vi takä'an nindee ndi, vati ma ña tà'an ndi kùu ña, tandi'i nuu kuà'an ndi ya'a ga ndè'e ndi tundo'o, ti kànita'an ma ñivi chi'in ndi, ta cha'a' yakan kùu yi ña ya'a ndasii ndi ndia. ⁶ Va ma Ndioo ra jàndomani ma ndian ya'a ga nda'vi kuuni, rakan kùu ra ña jàndomani ndyu'u cha'a' ma ra nàni Titu ma ora kīchaa ra. ⁷ Va na yöve uvaa cha'a' ña kīchaani Titu kùu yi ña kūu takan, vati ndava nda maa ra juuni ya'a chìsii ra cha'a' ma tiñu va'a ña jā'a ndo ndia. Ta juuni kātitu'un ra nuu ndi naja kua ya'a ga kùuni ndo nde'e ndo ndi, ta naja kua ya'a nda'vi kuuni ndo ora nàkanini ndo cha'a' ndi. Yakan va tiaga chìsii ndi ma ora kā'an ra takan. ⁸ Ta nda'vi kùuni ora chā'i kuenda ña ma tutu ña tāchi nuu ndo ni ja'a yi ña na nda'vi kuuni ndo niku. Va vitin töva nda'vi kùuni ti cha chā'i kuenda ña ndicha kuii ña takan kūu yi chi'in ndo, va kuenda uvi uni kivi ni. ⁹ Ta vitin ya'a chìsij, va yöve cha'a' ña ya'a nda'vi kūuni ndo jā'i ora tāchi ma tutu nuu ndo, ti chìsij va cha'a' ña chìkoni'i ndiko ndo chi'in Ndioo jā'a ma ña nda'vi kùuni ndo. Ta chìtoi ña cha'a' Ndioo kùu yi ña nda'vi kūuni ndo, ta juuni chà'i kuenda ña töve nī jachika ndo ndo ma iti' ra jà'i ora tāchi ma tutu nuu ndo. ¹⁰ Vati tu chìkoni'o ma iti' Ndioo jā'a ña

ya'a nda'vi kùuni yo, iin ña va'a kùu yi nuu Ndioo, ta takan kùu ni'o nuu jàkakú ra yo ta tüva iyo yi ña nàkanini yo cha'a' yi. Va tu ya'a ga nda'vi kùuni yo takua ndà'vi kùuni ma ñivi iyo ñuñivi, ni ja'a yi ña na endee kësiin yo ma iti' Ndioo. ¹¹ Ya'a chàta'ani Ndioo naja kua jā'a ndo ña jàndeeni ndo ma ña ya'a nda'vi kùuni ndo ma tava kùuni ra. Ta vitin, ñna nde'e ndo ma naja kua va'a jā'a ma tu'un ña tāchi nuu ndo! Jā'a yi ña na ku'va ndo kuenda, ta tandikun ndo ma iti' va'a. Ta juuni jā'a yi ña na kuxaan ndo chi'in ma ra jā'a kuati, vaji ya'a kanuu ndo jà'a ndo yi. Ta juuni jā'a yi ña na ya'a kuuni ndo nde'e ndo yu'u ndia, ta juuni jànde'e ndo tundo'o ma ra jā'a ma kuati ikan. Ta cha'a' ma ña jā'a ndo i'ya, jàna'a yi nuu ndi ña na töve nī ndo'iin ndo chi'in ña kini. ¹² Yakan va ora tāchi ma inga tutu nuu ndo, töve ya'a nàkanini cha'a' ma ra jā'a kuati ikan, ta ni töve ya'a nàkanini cha'a' ma ra ndē'e ma tundo'o ndia. Ti ma ña chānini ora tāchi yi nuu ndo kùu yi ña na koto ndaa va'a ndo tu ndicha kuii ña ya'a kùuni ndo ndè'e ndo ndi ndava nuu Ndioo. ¹³ Ta cha'a' yakan kùu yi ña nī'i ndi tundeeni ndi.

Va chìsii ga ndi ora ndē'e ndi ña ya'a ga sii kùuni ma Titu cha'a' ña tīndee ndo ra ta chà'a ndo tundeeni ra ora chānde'e ra ndo. ¹⁴ Ta ora kātitu'in nuu Titu ña ñivi ya'a iñu'u kùu ndo ma nuu ra, nduva'a kīndoo va'i jā'a yi ta töve nī kukanui, ti takan kūu yi. Ta tava ndisaa ma tu'un kātitu'un ndi nuu ndo kūu yi ma ña ndaa, juuni ña ndaa kūu ma ña kātitu'un ndi nuu Titu

cha'a' ndo ndia. ¹⁵ Ta ma Titu tiaga kùuni ra nde'e ra ndo ma ora chàku'uni ra ma ña jā'a ndo chi'in ra ña jāchi'in ndo ma tu'un yu'u ra, ta ya'a tīñu'u ndo ra ora chīyo ra chi'in ndo. ¹⁶ Cha'a' yakan kùu yi ña ya'a ga chìsij, vati ìyo kua'a' tundeeni chi'in ndo.

8

Kàtitu'un Paulu cha'a' xu'un' sòkó yo nuu Ndioo

¹ Ta vitin ndyo'o yani, kùuni ndi jakoto ndi nuu ndo naja kua chà'a Ndioo ma ñamani ra nuu ndian chìnuni ña ìyo ninii ñuu ñu'u' Macedonia. ² Ta ma ndian chìnuni ñuu ikan, vaji cha ndē'e na kua'a' tundo'o, va nduva'a kuii chìsii na, ta vaji ndicha ña nda'vi na, va ndiakan kùu ma ndian sòkó ga ma ndatiñu kuenda ma Ndioo. ³ Ta cha'a' yakan kùu yi ña, yu'u chà'i kuenda cha'a' na, ña ndicha kuii ña maa ndio na sòkó na ma ndatiñu kuenda Ndioo chi'in anima na, ta tandi'i inga tuku ma ña chà'a na, ta ndava tiaga ma ña kùu ku'va na ndia. ⁴ Ta nduva'a chìkan na ñamani nuu ndi ña, na ku'va ndi ña ki'in na ita'vi ma ndatiñu ña sòkó ma ñivi nuu ndi, kuenda ña na tindee na ma ñivi Ndioo ndia. ⁵ Takan kūu ña sòkó na tiaga ma kua chàñini ndi niku, vati ji'na sòkó na maa na kuenda ma Racha'nu, tajan sòkó ndio na na nuu ndi kuenda ña na tindee na ndi, ma takua kùuni Ndioo. ⁶ Ta cha'a' yakan kùu yi ña jānini ndi Titu ña, na jachinu ra ña jati'vi ra ma ndatiñu ña sòkó ma ñivi ña ìyo tañu ndo, ma takua kīcha'a ra jà'a ra yi niku.

⁷ Vati takua ndyo'o ya'a ga va'a kèta tandi'i ma tiñu jà'a ndo, tava kùu ma ña ya'a chìnuni ndo, ta ya'a iyo chinituni ndo kuenda ma tiñu Ndioo ña jàna'a ndo ma tu'un ra nuu inga ñivi chi'in ndisaa anima ndo, ta ya'a kùuni ndo nde'e ndo ndi. Ta takua indukuni jà'a ndo, ta iyo yi ña jachinu ndo jàti'vi ndo ma ña kà'an Titu ndia. ⁸ Ta cha'a' ña'a töve jàninj ndo ña ja'a ndo yi chi'in na, ti ma ña kuunj kùu yi ña na ku'va ndo kuenda tu indukuni anima ndo chi'in inga na, ikan na koto ndo tu ndicha ña kùuni ndo nde'e ndo na. ⁹ Ndyo'o cha nàkoto ndo ma ñamani ña chā'a Racha'nu Jesucristu nuu ndo, vati rakan vaji ya'a ga kuika ra ora chīyo ra andivi, va nde've ndönda'vi ra cha'a' ndo, ikan na kuu ndokuika ndo cha'a' ndisaa ma ña jā'a ra kuenda ndo.

¹⁰ Ta cha'a' ña'a kùu yi ña, chundayu'i ndo ña na jàchinu ndo ña jàti'vi ndo ma ndatiñu ikan, takua cha kicha'a ndo jà'a ndo yi chi'in ndisaa anima ndo ma kuyava. ¹¹ Yakan va na ja'a ndo ma tiñu ikan, ta jachinu ndo yi ma takua chànini ndo ma ora kicha'a ndo ja'a ndo yi. Ta juuni na ku'va ndo yi nuu na takua iyo yi chi'in ndo. ¹² Vati tu iyo ñivi ña kùuni na soko na iin nakuyi chi'in ndisaa anima na, ma Ndioo ki'in ra kuenda yi tuva sòkó na yi ma takua iyo yi nuu na. Vati taku rakan tüvi chìkan ra ña na sòkó na tia yi tuva tüvi iyo yi nuu na. ¹³ Ta töve kùuni ndi ña, na kumani ndatiñu nuu ndo cha'a' ña tìndee ndo inga ñivi, vati ma ña kùuni ndi kùu yi ña, na ndoo induku na chi'in ndo. ¹⁴ Ti taku ma vitin, nuu ndyo'o iyo ma

ndatiñu ña kumani nuu na, va ni keta iin kivi ña nuu maa ndo ni kumani yi, tajan ndiakan kùu tìndee ndio na ndo chi'in ma ña kumani nuu ndo, ti maa na ni koo yi nuu. Ta takan kùu yi ña ndisaa ndo ni ndo induku ndo. ¹⁵ Vati taku nuu ma tutu Ndioo te'en kà'an yi: "Ni töve nī chakoso nī'iin nakuyi nuu ma ndian ya'a kua'a' ndatiñu jāti'vi, ta ni töve nī kumani nī'iin nakuyi nuu ma ndian ya'a ga tiani nakuyi jāti'vi ndia."

Nuu kuà'an Titu chi'in ndian kùta'an ra ñuu Corintu

¹⁶ Ta cha'a' yakan kùu yi ña ya'a ga chà'i ta'vindioo nuu ma Racha'nu Ndioo, cha'a' ña induku chànini Titu ma kua chànini cha'a' ndo ndia. ¹⁷ Takan kàti, ti jāchi'in ra ma kua chànini, va tava juuni ya'a ga iyoni ra ña na koo va'a ndo. Yakan va, maa ndio ra kùu ma ra kùuni kunde'e ndo ma vitin. ¹⁸ Ta chi'in Titu tāchi ndi iin ra yani yo ra chìnuni, ña ya'a va'a kà'an ta'ii'iin ma ñivi Ndioo chata, cha'a' ña ya'a va'a kàtitu'un ra ma tu'un Ndioo ña jàkakú yo. ¹⁹ Ta na yöve uvaa ña'ani kùu yi, vati juuni kāchin na ma ra yani yo i'ya, kuenda ña kakunuu ra chi'in ndi, ta tìndee ra ndi ña jàchaa ndi ma ndatiñu ña sòkó ndo nuu ndi kuenda na. Ta ndisaa ma tiñu i'ya jà'a ndi yi takan, ikan na ku'va ndo kuenda ña nduva'a iyoni ndi tìndee ndi ndo, ta juuni jà'a ndi yi cha'a' ña tìñu'u ndi ma Jesucristu ndia. ²⁰ Ta takan kùuni ndi ja'a ndi, ikan na töve ka'an ma ñivi chata ndi cha'a' ma xu'un' ña sòkó ndo kuenda ña nata'vi ndi yi kuenda ndian

chiniñu'u yi ña ìyo inga ñuu. **21** Vati ndisaa ña chànini ndi ja'a ndi kùu ma tiñu ndaa, yöve uvaa nuu ndè'e ma Racha'nu kùu yi, ti juuni nuu ndè'e ma ñivi ndia.

22 Chi'in ma ninduvi ndra'ya tāchi ndi inga ra yani yo ma nuu ndo, vati ra'ya kua'a' cha'a' cha jāna'a ra nuu ndi ña chàta'ani ra ja'a ra ma tiñu Ndioo, va vitin tiaga chìsii ra ña kùuni ra ja'a ra yi cha'a' ña ìyo tundeeni ra chi'in ndo.

23 Tu ìyo ndian chìkatu'un nuu ndo cha'a' ma ra yanio Titu, na ka'an ndo chi'in na, ti merui, ra jàtiñu chi'in cha'a' ndo kùu ra. Ta tu chìkatu'un ga na cha'a' ma inga ndra yani yo, na ka'an ndo chi'in na, ti ndra tāchi ma ndian chìnuni ña ìyo inga ñuu kùu ndra. Ta juuni ya'a ga tìñu'u ndra ma Jesucristu ndia. **24** Yakan va ìyo yi ña jana'a kachin ndo nuu ndra'ya, ikan na kuu koto ndra ti ñivi jàchinu ña kà'an kùu ndo, ta takan kùu koto ndra ña ìyo kuenda ma tu'un tayi kà'an ndi cha'a' ndo, ikan na ku'va ma ndian chìnuni kuenda naja kua kuu ndo.

9

*Nuu kà'an Paulu cha'a' ña na sokó yo
ma ndatiñu kuenda ma ndian ta'an yo ndian
kùmani yi nuu*

1 Ta cha'a' ma xu'un' ña nàkuiso ndo kuenda ma ndian ta'an yo ndian chìnuni, tüva chiniñu'i kàtitu'in nuuni nuuni nuu ndo, **2** vati cha chìtoi ti ya'a ga ìyoní ndo jà'a ndo yi, ta nduva'a kàtitu'in nuu ma ndian chìnuni ñu'u' Macedonia naja kua ya'a tayi kùuní cha'a' ndyo'o ndian ìyo ñu'u' Acaya, vati nda kuyava kùu yi

ña chàtu'va ndo ña tìndee ndo na. Ta chayatin ma ndian ñu'u' Macedonia cha nduva'a chìsii na cha'a' ña ya'a chàta'ani ndo jà'a ndo yi.³ Ta cha'a' yakan kùu yi ña tàchi ma ndra yani yo i'ya, na tìndee ndra ndo jati'vi ndo ma ña ni sokó ndo, ikan na töve nakanini ma ñivi ña jatayi maani ndi ndi cha'a' ndo nuu na, ma ora kàtitu'un ndi ña ndicha kuii ña ìyo tu'va ndo jà'a ndo yi,⁴ koto najani kaani ku'un iin ma ndian ñu'u' Macedonia ña chìnuni chi'in ma ñuu ndo, ta nata'an ndi ndo ña töve ìyo tu'va ndo ña jàchinu ndo ma tiñu ikan. Ta tu takan ni kuu yi tajan ni kukanuu ndi cha'a' ndo cha'a' ña nduva'a kùndeeni ndi ndo niku. Va maa ndo kùu ma ndian nduva'a ga ni kukanuu cha'a' yi.⁵ Ta cha'a' ña'a kùu yi ña chikain nuu ma ndra yani yo ña na ku'un ji'na ndra kunde'e ndra ndo nuu ìyo ndo, ikan na tìndee ndra ndo ña na jachinu ndo ma xu'un' ña jàti'vi ta'an ndo, takua chā'a ndo tu'un niku. Vati kùuni ndi ña na ja'a ndo ña kana ma anima ndo, ta yöve ña jà'a ndo yi cha'a' ña jànnini ndi ndo.

Tu sòkó yo iin nakuyi, na ja'a yo yi va chi'in ndisaa anima yo

⁶ Na kuku'uni ndo takua kà'an ma tu'un i'ya: Taku ma yo tàchi tiani, juuni tiani ma ndatiñu ni ndaki'in yo ndia. Ta ma yo tàchi kua'a', juuni kua'a' ma ndatiñu ni ndaki'in yo ndia.⁷ Ta'ii'iin yo, ìyo yi ña sokó yo iin nakuyi, va chi'in ndisaa anima yo, ta na töve ìyo yi ña sokó yo yi cha'a' ña jànnini inga na yo, tuva töve ìyoní yo ja'a yo yi, vati Ndioo ya'a ga kùuni ra nde'e ra ma ñivi ña ya'a chìsii ora soko na iin nakuyi.⁸ Ndioo

kùu jandokua'a' ra tandi'i nuu ma ñamani ra kuenda ndo, ikan na kùmani ni'iin nakuyi nuu ndo, ta takan kùu tindee ga ndo inga tuku ñivi chi'in ma tiñu va'a jà'a ndo ndia. ⁹ Vati tutu Ndioo te'en kà'an yi:

Nāta'vi na ma ña chìniñu'u ma ndian nda'vi,

ta ma tiñu va'a ña jà'a na ìyo yi endeeni.

¹⁰ Vati ma Ndioo ra chà'a ma tata ña tàchi yo chi'in ma ña chàchi yo, ni ku'va ra yi nuu ndo, ta ni jandokua'a' ra yi, ikan na kuu jatiñu ndo yi kuenda ña tindee ndo inga ñivi. ¹¹ Ta takan ndyo'o ni koo kua'a' nuu ma ña kuika ndo, ikan na kuu tindee ndo ma ndian kùmani yi nuu. Ta ora ni kundaka ndi yi nuu na, ni ku'va na ta'vindioo nuu ma Racha'nu cha'a' ña jàkuu ndo ma tiñu ikan. ¹² Vati ora tindee ndo ma ndian ta'an ndo ña kùmani yi nuu, na yöve uvaa cha'a' yakani kùu yi ña jà'a ndo ma ña va'a, vati juuni jà'a ndo ña na ku'va na kua'a' ta'vindioo nuu ma Racha'nu ndia. ¹³ Ta ndiakan nduva'a ni jaka'nu na Ndioo, cha'a' ma ña sòkó ndo kuenda na. Ta chi'in yakan jàna'a ndo ña ndicha va'a ña jàchi'in ndo ma tu'un Cristu ña kàtitu'un ndo. Yakan va ni tiñu'u na Ndioo cha'a' ma tiñu va'a ña jà'a ndo kuenda na, ta kuenda inga ñivi ndia. ¹⁴ Ta juuni ndiakan ni ka'an na chi'in Ndioo cha'a' ndo chi'in ndisaa anima na, cha'a' ña ndè'e na ña nduva'a ìyo ma ñamani Ndioo chi'in ndo. ¹⁵ ;Ta'vindioun yo'o Racha'nu cha'a' ña chà'un iin ña ya'a ka'nú nuu ndi ña ní kuu nani'i ndi naja kua ka'an ndi yi!

10

Nuu ìyo ndatu Paulu cha'a' ña kùu ra tatuñ Jesucristu

¹ Yu'u Paulu chà'i kuenda ña ìyo ma ndian ìyo tañu ndo kà'an na ña kanui kà'in nuu ndo ora ìyoi tañu ndo, ta xaan kà'in nuu ndo chi'in tutu ora chàkunui nuu chika, kùuni ndo. Va vitin yu'u jàñini ndo chi'in tu'un vita ta vii takua vii kà'an Cristu, ² ña koto jàñini ndo yu'u ña na kà'an xain nuu uvi uni ma ndian ìyo tañu ndo ña kà'an ña ndisaa ña jà'a ndi kùu kuenda juuni maa ndi, ora ni kunde'e ndiko ndi ndo.

³ Ndicha va'a ña juuni ma ñivi ìyo ñuñivi kùu ndi, va töve kàñita'an ndi takua jà'a ma ndian ìyo ñuñivi i'ya. ⁴ Vati ma ña nda'a ndi kuenda ña kàñita'an ndi, töve indukuni kùu yi takua kùu ma ña chàtiñu ma ndian ìyo ñuñivi i'ya, ti ma ña nda'a ndi kùu ma ndatu ña chà'a Ndioo kuenda ña na jàkanaa ndi ndian ìyo ndatu ma ñuñivi i'ya. ⁵ Ta takan kùu yi ña jandi'i ndi ma tu'un kà'an ma ndian kà'an chata Ndioo chi'in tandi'i tu'un tayi ña töve chà'a ña na nakoto ñivi ma Racha'nu Ndioo. Ta tandi'i ma ndian chàñini takan ndàkoo ndi na nda'a' Cristu, ikan na jachi'in na ma ña kà'an ra. ⁶ Ta ora cha chà'a ndi kuenda ña cha jàchi'in va'a ndo ma tu'un Cristu, tajan ndyu'u cha ìyo tu'va ndio ndi kuenda ña jànde'e ndi tundo'o tandi'i ma ndian töve kùuni jachi'in ma tu'un ra.

⁷ Kùuni ndi ña ja'a va'a ndo kuenda naja kua kùu ma ñivi. Tu ìyo nda ndyo'o ña ndicha va'a ña kùu ndo ndian chinuni tu'un Cristu, ìyo yi ña ki'in kuenda ndo ndyu'u cha'a' ña juuni ndian

chìnuni tu'un ra kùu ndi ndia. ⁸ Ta ndicha ña vaji ya'a ndui tiá ma kua jànni ndo chi'in ma tiñu ndisoi, na töve kànuí ja'i yi, ti chìtoi ña ma ndatu ña chā'a ma Racha'nu nuu ndi kùu yi kuenda ña na tindee yi ndo ña kua'nu va'a ndo, ta yöve kuenda ña jànaa yi ndo. ⁹ Na töve kùuni ña nakanini ndo ña jayu'ví ndo chi'in ma tutu ña tàchi nuu ndo. ¹⁰ Vati ìyo iin ndo ña kà'an ña ya'a ga xaan kà'in nuu ma tutu tàchi nuu ndo, va ora kà'in yi chi'in ma tu'un yu'i, ya'a vita kà'in yi ta töve nda kuenda yi, kùuni ndo. ¹¹ Va ma ndian kà'an te'en, ìyo yi ña koto va'a na ti ma ora tüvi ndi chi'in ndo ta kà'an ndi takan nuu ma tutu tàchi ndi nuu ndo, indukuni takan ni ja'a ndi yi ora ni koo ndi chi'in ndo ma nuu ìyo ndo ndia.

¹² Ta na töve kànani ndi jando induku ndi ndi chi'in ma ndian jàka'nu juuni maa. Taku ma ndian chànni takan, tìvi xini na ti yüvi ña va'a kùu ma ña chànni na, ña kùuni na jando induku na na chi'in juuni maa na, kuenda ña jaya'a na yi nuu inga tuku na. ¹³ Vati taku ndyu'u, na tüvi chàta'ani ndi jaka'nu ndi ndi tiá ma kua ìyo yi ña ja'a ndi. Vati maa ma Ndioo kùu ra ña jàna'a ra nuu ndi ndanu ìyo yi ña kukuita ndi chi'in ma tiñu jà'a ndi, ta maa ra kùu ra ña chā'a ra ña kèta ndi nda ma ñuu Corintu nuu ìyo ndo chiña. ¹⁴ Ti tu tüvi chā'an ndi chākatitu'un ndi tu'un Cristu nuu ndo niku, na töve nda kuenda kùu yi ma ña kà'an ndi vitin, va cha'a' ña maa ndi kùu ma ndian nunuu ña chākatitu'un yi nuu ndo, yakan va chà'a ndi kuenda ña tüvi ya'a nduu ndi tiá ma kua ìyo yi

ña jà'a ndi. ¹⁵ Ta na töve jàtayi ndi ndi cha'a' ma tiñu ña jà'a inga ñivi, ta iin ña maa ndi kùu ma ndian jà'a yi. Ti ma ña chànini ndi ja'a ndi kùu ña jàtiñu ga ndi chi'in ndo takua kùuni Ndioo ña jà'a ndi, ikan na chinuni ndo tiaga. ¹⁶ Ta tiá iti' nuu chànini ndi ku'un ndi nda iti' nuu ga ma ñuu ndo ña kukatitu'un ndi nuu inga ñivi cha'a' ña naja kua ni jakakú Cristu yo, va ma ña töve chàta'ani ndi ja'a ndi kùu ña xítakaa ndi ñivi chìnuni tu'un Cristu jà'a inga ndra, ta jaka'nu ndi ndi cha'a' ma ñivi chìnuni jà'a ndra. ¹⁷ Ta tu ìyo nda yo kuunio jaka'nu yo yo cha'a' iin nakuyi, va'a ga ña na jaka'nu yo yo cha'a' ña kùu yo kuenda ma Racha'nu. ¹⁸ Vati na yöve cha'a' ña jàka'nu yo juuni maa yo kùu yi ña kindoo va'a yo, ti tu kindoo va'a yo nuu Ndioo kùu yi cha'a' ña kàti Ndioo ña ñivi va'a kùu yo.

11

Nuu kà'an Paulu chata ma ndra jà'ani ña kùu tatus Jesuu

¹ ;Ma ña kùuni kuu yi ña na jandeeni ndo uvi uni tu'un töve nda kuenda ña ni ka'in vitin nuu ndo! Ta a kùuni ndo a küuni ndo, va ìyo yi ña tas'o'o ndo yi. ² Vati yu'u ya'a ga kuiñui takua kuiñu ma Racha'nu Ndioo cha'a' ndo koto kësiin ndo ma iti' ra. Chà'i tu'un nuu Cristu ña ni ku'vei ndo nuu uvamuuni ra, takua jà'a iin ndian kùu tatá ora chà'a na ñayoko se'e na nuu ma ra ni tanda'a chi'an. ³ Vati yu'u ya'a nàkaninj cha'a' ndo koto janda'viña'a inga ñivi ndo, ta jàña ndo ña jàka'nu ndo ma Cristu,

takua jā'a ma koo xaán ña jānda'viña'a ri ma ña chūnani Eva chi'in maña ri tatiempu. ⁴ Va yu'u te'en chàninij cha'a' ndo. ¿Ta naja tiin ndo ña kà'an ma nda ndra nikuuni ña vachi kàtitu'un cha'a' iin Jesuu ña siin kàa kua ma Jesuu ndicha ña cha kàtitu'un ndi nuu ndo? ¿A ta naja tiin ndo inga tu'un ña kà'an cha'a' ma Tati Ií Ndioo ña siin kàa kua ma ña cha nī'i ndo? ¿A ta naja iyo tu'va ndo ña chinuni ndo ma tu'un kà'an ndra ña siin kàa kua ma tu'un Ndioo ña cha chinuni ndo jā'a ndi?, ndia. ⁵ Chànini ñivi ña tatus ka'nus ga kùu ndrakan kua yu'u, kùuni na, va töve ndicha. ⁶ Ta vaji ndicha ña na töve nduva'a vii kà'in ora kàtitu'in nuu ndo, va chìtoi ña iyo chinitunij kuenda ma tu'un Ndioo. Ta chìto ndo yi, ti kua'a' cha'a' cha jāna'i yi nuu ndo chi'in tandi'i ma tiñu jà'a ndi. ⁷ ¿A chànini ndo ña na vä'a jā'i ma ora jāna'a saani ma tu'un Jesuu nuu ndo? ¿A iin kuati kùu yi ña jandota'ani yu'u cha'a' ña jandoka'nui ndo?, kùuni ndo. ⁸ Taku yu'u ti tìndee ma ndian chinuni inga ñuu yu'u chi'in xu'un', ikan na kuu kuatiñui yi chi'in ndo. ⁹ Ta ma ora chīyoi chi'in ndo ta chaa iin kivi ña kūmani ndatiñu nui, va na töve nī chikain yi nuu nī'iin ndo, vati ma ndian kùu yani yo ndian kīchi ñu'u' Macedonia, ndiakan kùu ma ndian tìndee yu'u chi'in tandi'i ña kūmani nui. Yakan va ma kivi ikan töve nī chikain nī'iin nakuyi nuu ndo, ta takan ni ja'i yi iti' nuu ndia. ¹⁰ Ta ndicha va'a ña ndaya nuu Cristu kùu ma ña kà'in, ti chìtoi ña jàtiñu va'i ta töve chikain nī'iin nakuyi nuu ndo, yakan va na kùu ka'an

nii'iin ndyo'o ndian ìyo ninii ka'nu ñu'u' Acaya chatai. ¹¹ ¿Tanuu? ¿A kà'in te'en cha'a' ña töve kùuni nde'i ndo?, kùuni ndo. ¡Na yüvi takan kùu yi, vati ndava nda nuu Ndioo kà'in ña ya'a kùuni nde'i ndo!

¹² Va yu'u ni ja'i ma takua takani jà'i, ikan na kùu ni'i ndrakan ña kà'an ndra ña indukuni jà'a ndra kua ndyu'u, ti töve ndicha ña takan jà'a ndra. ¹³ Va ma ña ndicha kùu yi ña ndrakan kùu ndra, ndra jà'ani ña tatum Cristu kùu ndra, ti ma tiñu jà'a ndra kùu yi ña jànda'viña'a ndra ñivini. ¹⁴ Ta ndisaa ña'a na töve ndetiñu kùtunini yo ña takan jà'a ndra, vati nda ma kui'na jàya'án ñá' ña kùuán' tati jàtiñu kuenda Ndioo. ¹⁵ Ta cha'a yakan kùu yi ña tu cha chà'a yo kuenda ña takan jà'a ma ndian jàtiñu kuenda ma kui'na, tajan kùuni yi ka'an yi ña juuni kùu jaya'a na na ña kùu na ndian ja'a tiñu va'a ndia. Va ni chaa iin kivi ña Ndioo ni jande'e ra tundo'o na cha'a' ma tiñu kini ña jà'a na.

Nuu ndè'e Paulu tundo'o cha'a' ña kùu ra tatum Ndioo

¹⁶ Inga cha'a' kà'an ndikoi chi'in ndo ña na töve va'a jà'a ndo ña chànini ndo ña ra tìvi xini kùi. Va tu takan chànini ndo, na ku'va ndo ña na ka'in nuu ndo takua kà'an iin ra tìvi xini, ikan na kuu jaka'nui yu'u ita'vi cha'a' ma ña kà'in, ¹⁷ ta na yöve ma Racha'nu Ndioo kùu ra ña chà'a ra ña na ka'in takan nuu ndo, va ni ka'in yi kuenda ña jàka'nui juuni mai takua jà'a iin ra tìvi xini tuva takan chànini ndo ña kùi. ¹⁸ Vati tu kua'a' ñivi ìyo ñuñivi i'ya jàtayi na na

cha'a' ma ña jà'a na, juuni kua ikan ni jatayi yu'u tuva takan kùuni ndo ndia. ¹⁹ ¿A va'a ña jàndeeni ndo tåso'o ndo tu'un kà'an ma ndra tivi xini?, kùuni ndo. ¿A chànnini ndo ña ya'a iyo chinituni ndo cha'a' ña jà'a ndo takan?, kùuni ndo. ²⁰ Ta juuni töve va'a ña ya'a jàndeeni ndo jàkuu ndo tiñu nuu ndrakan cha'a' ña jànnini ndra ndo, ta kùu ndra ña su'u ndra nuu ndo, ta kùmusu ndra ndo, ta töve tiñu'u ndra ndo, ta juunni ku'va ndo ña kani ndra nuu ndo ndia. ²¹ ¿A chànnini ndo ña na töve va'a jà'a ndi cha'a' ña töve jà'a ndi ma kua jà'a ndra chi'in ndo?, kùuni ndo.

Vati tu ndrakan jàtayi ndra ndra cha'a' ma ña jà'a ndra, nda yu'u kùu jatayi yu'u cha'a' ña jà'i, vaji ma tu'un ikan kùu yi iin ña töve nda kuenda, kuenda ndo. ²² Vati tu ndrakan kùu ndra ndian hebreu, ta juuni yu'u ndia. Tatu ndrakan kùu ndra ndian ñu'u Israel, nda yu'u ndia. Tatu ndrakan kùu ndra ndian kichi tata Abraham, nda mai ndia. ²³ Tatu kàti ndra ña kùu ndra ma ndra jàtiñu kuenda Cristu; mai tiaga, vaji kà'in yi takua kà'an iin ra tivi xini. Va ndicha kuii ña jàtiñui tiá kua ndrakan, vati ndo'o gai kua ndrakan, ta chàndii gai vekaa kua ndrakan, ta kua'a' cha'a' cha yatin ni kuvi cha'a' ma Racha'nu ndia. ²⁴ Ta u'un cha'a' jànde'e ma ndian judíu tundo'o yu'u ña kāni na oko cha'un kumi yo'o chatai ta'ii iin cha'a'. ²⁵ Ta uni cha'a' kāni na yu'u chi'in koroti, ta iin cha'a' kāni na yu'u chi'in yuu. Ta uni cha'a' sâ'vi ma varku kuà'in ma tichi tañu'u iin nduvi ta iin niñuu. ²⁶ Ta juuni ya'a ga kua'a' ma nuu

chàkunui ndē'i tundo'o: taku ma tichi yuta ka'nu, taku chi'in ma ndra su'u, taku chi'in ma ndian judíu ñui, ta ndian töve, taku tichi ñuu, tichi ku'u, ta tichi tañu'u, ta juuni taku chi'in ma ndian jà'ani ña ndian chìnuni kùu na ndia. ²⁷ Ta kua'a' cha'a' jātiñui kuenda ma Racha'nu ta ndē'i tundo'o, ta kua'a' cha'a' tā'nda ñuma'nai, ta chīsokoi ti tüvi chà'a na ña kachi, ta nātii takuui ndia. Ta juuni kua'a' cha'a' ndē'i tundo'o chi'in ña vichin ta cha'a' ña kùmani ja'ma ku'in.

²⁸ Yöve uvaa cha'a' tundo'o i'ya ni kùu ma ña nàkanini, vati ta'ii'iin kivi juuni nàkanini cha'a' ma ndian chìnuni ìyo ñuu ndo chi'in ndian chìnuni inga ñuu ndia. ²⁹ Tu ìyo nda ndian kùmani ñandee, nda yu'u kùmani ñandei cha'a' na ndia. Ta tu ìyo ndian tindani'ni inga ñivi tichi kuati ña na ja'a na yi, nda yu'u ya'a kàyuni jà'a yi ndia.

³⁰ Tu ìyo nda cha'a' ìyo yi ña jatayi na na, nda yu'u ni jatayi yu'u cha'a' ma ña kà'an na ña tüvi ndàkutiñui. ³¹ Ma Racha'nu Ndioo, ra kùu Tatá ma Racha'nu yo Jesucristu, ra ya'a ii, ta ra ìyo yi ña jàka'nu yo ndisaa tiempu, cha chìto va'a ra ti yöve tu'un vata kùu ma ña kà'in. ³² Ma ora chīyoi ñuu Damascu, ma ra kùu kuvienu ña jàkuu tiñu nuu ma rey Areta ma ñuu ikan, tāchi ra kua'a' jandaru ña na kumi ndra ma yuve'e ka'nu ña ìyo yu'u ñuu ikan, kuenda na tiin ndra yu'u ta ku'in vekaa. ³³ Va ma ndra merui jākakú ndra yu'u tichi iin tuka, ta jānuu ndra yu'u nuu ìyo iin yavi ma muru ña chīkonuu ma yu'u ñuu ikan. Ta takan

kūu yi ña kākú xe'i nda'a kuvienu.

12

Ña ndè'e Paulu ja'a Ndioo

¹ Na töve nda kuenda kùu yi tuva jàka'nu yo juuni maa yo, ta vaji takan kùu yi va ìyo yi ña katitu'in ma ña ndē'i ña kàa takua kàa ña ndè'o tichi ñuma'na yo jā'a ma Ndioo. ² Nàkotoi iin ma ra chinuni tu'un Cristu, ña cha chinu uchi kumi kuiya kùu yi ña kīchi ki'in Ndioo ra, ta chā'an ra chi'in ra ma andivi sukun ga nuu ìyo ra. Ta töve chìtoi a chā'an ra chi'in ra chi'in kuñu ra a chi'in tatini ra, uvanuu Ndioo kùu ma ra chìto. ³ Ta ndicha ña vaji töve chìtoi tu chā'an ra chi'in kuñu ra a töve, uvanuu ma ña chìtoi kùu yi ña ⁴ chā'an ra chi'in Ndioo nuu ìyo vii ma ñivi. Ta ikan kùu nuu chīni ra tu'un xe'e ña kēe yu'u Ndioo, ña na küu katitu'un yo yi nuu inga ñivi. ⁵ Kùu jatayi yu'u cha'a' iin ra kùu takua kùu rakan, va kuenda yu'u töve jàtayi cha'a' juuni mai, ti uvanuu cha'a' ña jàtayi yu'u kùu cha'a' ma ña na küu ja'a va'i. ⁶ Ta tu kùuni ka'an va'i cha'a' juuni mai, kùu ja'i yi tu kùuni, ti ma tu'un ndicha kùu ma ña kà'in, va na töve jà'i yi koto kuuni ma ñivi ña ya'a ndu ma kua ìyo yi ña ka'in a ma kua nde'e na ña kùi. ⁷ Ta cha'a' ña koto ya'a ndui ña jatayi yu'u cha'a' ña jànde'e Ndioo yu'u ma tañu ñuma'nai, yakan va juuni maa ra kùu ra ña chā'a ra ña na jande'e ma kui'na tundo'o yu'u. Ta ma tundo'o ikan ti ya'a u'vi yi takua u'vi nuu ki'vi ma iñu na'nu kuñu yo. ⁸ Vati

uni cha'a' cha chīkain nuu ma Racha'nu ña na tavani'i ra ma tundo'o ikan yu'u. ⁹ Va ma Racha'nu java te'en nāka'an ra chi'in: "Yo'o se'yu, cha iyo ndisaa ma ñamaní chi'un ta tüva chiniñu'un inga nakuyi, vati ma ndatui ndichin ga nà'a yi nuu ma ñivi ora kùmani ñandee na." Ta cha'a' yakan kùu yi ña ya'a ga chìsij ta jatayi ña kùi iin ra kùmani ñandee, vati takan kùu nde'e ma ñivi kua'a' ndatu ma Cristu jà'a yi nui. ¹⁰ Yakan va ya'a ga chìsij cha'a' ña kùi takan, vaji kùmani ñandei, a kà'an ti'ini ñivi chatai, a ña ya'a ndu sokoi, a kanita'an ñivi chi'in a ña nde'i tundo'o cha'a' ña kùuni nde'i Cristu, vati ma ora ya'a ga vita kùuni, juuni ya'a tùvinj ña iyo ma ñandee Cristu chi'in.

Ya'a ga chìtu'un ma Paulu cha'a' ma ñivi chìnuni ñuu Corintu

¹¹ Ma ña já kàtitu'in nuu ndo ndache'e, kā'in yi kuenda ndo takua kà'an iin ra tivi xini, vati maa ndo kùu ma ndian jā'a ña na ka'in yi takan. Va tüvi nī tiñu'u ndo yu'u, vati ma ndra tiñu'u ndo kùu ma ndra kàti maa, ña kùu tatum Cristu ña ya'a va'a. Tatu yu'u na töve nda kuundai, na yüvi cha'a' yakan kùuni yi ka'an yi ña ka'nú ga ndra kua yu'u. ¹² Ta chi'in ña jàndeenj ña ndē'i tundo'o ta chi'in ma seña jā'i, ta chi'in ndatu ta chi'in ma tiñu ya'a va'a ña jā'i ora chīyoi chi'in ndo. Chi'in ndisaa yakan jàna'a yi ña ndicha kuii ña iin ra tatum Cristu kùi. ¹³ ¿A chànnini ndo ña töve kùuni nde'i ndo takua kùuni nde'i ndian chìnuni inga ñuu cha'a' ña töve nī chīkain ma ña chiniñu'i nuu ndo?, kùuni

ndo. Ta tu takan kùu yi, kùuni ndo, ¡ka'nu kooni ndo!, tuva takan.

14 Yu'u cha ìyo tu'vai ña kunde'i ndo ma cha'a' uni. Ta indukuni na töve ni jatañui nuu ndo, ti töve ni ndakain ndatiñu nuu ndo ña ni kuniñu'i nuu ndo iti' nuu ndia. Vati yöve ndatiñu ndo kùu ma ña kuànandukui ti ma ña kuànandukui kùu maa ndo. Takua jà'a ma ndian kùu tatá, ña jàkaya na xu'un' kuenda ma ndiakuati se'e na, ta yüvi ma ndiakuati se'e na jàkaya na yi kuenda ma ndian kùu tatá na.

15 Ta ya'a kùuni nde'i ndo, ña kùu janaa ndi'i ma ña ìyo nui kuenda ndo, nda ña kùu kuvi cha'a' ndo. Ta tu ndicha kuii ña nani kivi kùuni gai nde'i ndo, ta, ¿a va'a jà'a ndo ña ta'ii'iin kivi kuàjaña ndo ña kùuni ndo nde'e ndo yu'u?, kùuni ndo.

16 Ta ndyo'o vaji chìto kachin ndo ña töve chikain ña chiniñu'i nuu ndo, va ìyo iin ndian ìyo tañu ndo ña kà'an, ti iin ra kèña'a ñivini kùi.

17 Ta chìto va'a ndo ña ni yu'u tüvi janda'viña'i ndo, ta ni ma ndra tâchi nuu ndo ndia. **18** Vati nuu ra yani Titu chikain ña na kunde'e ra ndo. Ta kùuni ndakatu'in iin nakuyi nuu ndo, ¿a kèña'a ma Titu ndo ora chànde'e ra ndo chi'in inga ma ra yanio?, kùuni ndo. Cha chìto va'a ndo ña tüvi nî janda'viña'a ndi ndo, ti ninduvi ndi iin ku'va ni chànini ndi ora jàna'a ndi nuu ndo takua kùuni Ndioo ña jà'a ndi.

19 Ndyo'o ndian ya'a kùuni ndi nde'e ndi, ¿a chànini ndo ña juuni cha'a' maa ndi kà'an ndi ña kà'an ndi te'en?, kùuni ndo. Na yöve takan kùu yi, ti ndava nda nuu Ndioo kà'an ndi yi

cha'a' ña kùu ndi ndian chinuni tu'un Cristu. Ti tandi'i ma tu'un ña kà'an ndi i'ya kùu yi kuenda ña na chinuni va'a ndo ta kua'nu va'a ndo chi'in yi. ²⁰ Vati ma ora kunde'i ndo yu'ví koto nata'in ndo ña töve va'a ïyo ndo ma kua kuuni nata'in ndo, ta koto töve nata'an ndo yu'u ma kua kùuni ndo ndia. Cha'a' yakan kùu yi ña yu'ví nata'in ndo ña kànita'an yu'u ndo, a tixin ndo, a kayuni ndo chi'in ta'an ndo, a ña kuenda maani ndo kùuni ndo, a ña kànduva'a ndo ta'an ndo, a kà'an ndaa ndo chata na, a jatayi ndo ndo, a ña jakanuu ndo xini ta'an ndo. ²¹ Ta yu'ví, koto jakukanuu Ndioo yu'u cha'a' ndo, ta kicha'i kuàkui ma ora ni kunde'i ndo cha'a' ma kuati ja'a ndo, ña juuni ja'a ga ndo nda vitin, takua kùu ña kí'vi ndra'ii chi'in ñivi ña'a yöve ñasi'i ndra, a ñivi ña'a ña kí'vi chi'in ndra yöve ii vi, a inga tuku ña kini ña takä'an jäña ndo ña jä'a ndo ndia.

13

Tu'un nuu ndil'i nia ña tàchi Paulu nuu ndian chinuni ïyo ñuu Corintu

¹ Ña'a kùu ma cha'a' uni ña kuànde'i ndo. Tu ora tisokuati yo iin ñivi, ïyo yi ña tisokuati uvi a uni na na, ikan na kuu ka'an yo ti iin ña ndicha kùu yi. ² Nuu tandi'i ndyo'o ndian jā'a kuati tatiempu chi'in nuu inga tuku ndo, kàtitu'un ndikoi nuu ndo inga cha'a' chi'in tu'un i'ya: tu ku'in kunde'i ndo inga cha'a' tüva ni kunda'vini ndo tuva juuni jä'a ga ndo ma kuati. Tu'un i'ya kùu ma ña cha kàtitu'in nuu ndo ma ora chànde'i ndo cha'a' uvi, ta vitin tàa ndikoi yi

kuenda ndo vaji ìyo chikai. ³ Takan ni ja'i, ikan na koto kachin ndo ña ndicha kuii ña yu'u kùu ma ra kà'an chi'in tu'un yu'u Cristu. Vati taku Cristu ti tüvi kumani ñandee ra cha'a' ma tiñu jà'a ra chi'in ndo, vati nduva'a ìyo ndatu ra chi'in ndo. ⁴ Ta ndicha kuii ña ndyu'u tüvi ñandee ndi indukuni takua tüvi nī chiyo ñandee Cristu ora chī'í ra nuu kruu. Va tava jānataku ndiko ma Racha'nu Ndioo ra chi'in ndatu ra, indukuni kua ikan ni ndo'iin ndi chi'in ra cha'a' ma ndatu ra kuenda ña jàkuu ndi tiñu nuu ndo ndia.

⁵ Yakan va ndyo'o, na ja'a va'a ndo kuenda ma naja kua kùu ndo, ikan na kuu koto kachin ndo tuva ndicha ña chinuni va'a ndo tu'un Cristu. ¡Na ki'in ndo ku'va ndo! ¿A töve chà'a ndo kuenda ña Jesucristu ìyo ra chi'in ndo, tuva ndicha ña ndian chìnuni kùu ndo? ⁶ Ndàtu ndi ña na ku'va ndo kuenda ña ndicha va'a ña ndra chìnuni kùu ndi ndia. ⁷ Ta cha'a' yakan kùu yi ña ndyu'u kà'an ndi chi'in Ndioo cha'a' ndo, ti tüvi kùuni ndi ña na ja'a ndo nī'iin ma ña töve va'a. Ta ora kà'an ndi chi'in Ndioo takan, töve kà'an ndi yi kuenda ña na jandondaa ndi juuni maa ndi, vati ma ña kùuni ndi kùu yi ña na ja'a ndo ña va'a vaji ìyo ndian chànini ña ndian vatani kùu ndi. ⁸ Vati ndisaa ma tiñu jà'a ndi kùu yi kuenda ña na koto ma ñivi ma tu'un ndaa, ta yüvi kuenda ña tixe'e ndi ma ña ndaa nuu na kùu yi. ⁹ Yakan va ya'a chìsii ndi vaji tüvi ñàndee ndi, vati ma ña kùuni ndi kùu yi ña maa ndo na koo ñandee, ti takan chìkan ndi nuu Ndioo cha'a' ndo ña na ku'va ra kua'nu va'a ndo chi'in ma tu'un ra. ¹⁰ Tài ma

tutu i'ya kuenda ndo ma antea ña ku'in kunde'i
ndo, ikan ma ora chai chiña na tüva ya'a ga
jande'i tundo'o ndo cha'a' ma tiñu ndisoi, ja'a
ma Racha'nu. Vati ma tiñu i'ya kùu yi kuenda
ña na tindei ndo ña kua'nu va'a ndo chi'in ma
ña chinuni ndo tu'un Ndioo, ta yüvi kuenda ña
na kuita kuati ndo.

¹¹ Ta vitin ndyo'o yani, kùuni ña na sii kuuni
ndo ta na nanduku ndo naja kua kuu kua'nu
ndo takua kùuni Ndioo. Ta na koo vii ndo ta
ndo'iin ndo ta jandomani ndo ta'an ndo. Ta
ma Ndioo ra kùuni nde'e yo ta ra ja'a ña na
koo va'a yo chi'in ta'an yo, na koo ra chi'in ndo
ndia. ¹² Na kaña'a ndo chi'in ta'ii'iin ta'an ndo
chi'in nda'a' ndo ta tutu ndo sitin ndo.

¹³ Ta tandi'i ma ndian kùu ta'an yo ndian
chinuni tàchi na saludu nuu ndo ndia.

¹⁴ Ta na koo ma ñamani ma Racha'nu Jesu-
cristu chi'in ndo, ta na kunda'vini ma Racha'nu
Ndioo ndo, ta juuni na koo ma Tati Ií Ndioo
chi'in ndo ndia. Ta takan na kuu yi. Amén.

**Zacatepec Mixtec NT
Mixteco, Santa María Zacatepec: Zacatepec
Mixtec NT New Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Santa María Zacatepec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source files dated 28 May 2022

55b3808f-9cd0-5da9-90f0-a96c172e0e02